

Nemocniční středisko Saint-Avé
Veřejné zařízení v oblasti péče o duševní zdraví
EPSM Morbihan

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA ZE STÁŽE

4. červenec – 28. září 2007

Jitka Strachoňová
Zdravotně sociální fakulta JU, 2. ročník OVZ

Jsem studentka 3. ročníku oboru Ochrana veřejného zdraví na Zdravotně- sociální fakultě a za účelem získání praktických znalostí a dovedností v oblasti veřejného zdraví jsem po zakončení 2. ročníku absolvovala 3 měsíční pracovní stáž pod záštitou projektu Erasmus.

Má stáž se uskutečnila v psychiatrické léčebně ve francouzském Saint-Avé. Před odjezdem do Francie jsem si vytyčila cíle mého zkoumaní během stáže v oblasti veřejného zdraví v nemocničním zařízení specializující se na duševní poruchy.

Vybrala jsem si epidemiologickou problematiku a to konkrétně « Mechanismy zabraňující vzniku a šíření inf. nemocí v EPSM Morbihan ». Jelikož se jedná o zařízení, které je specializováno na duševní zdraví, předpokládala jsem, že materiál k výzkumu v oblasti infekčních onemocnění bude přeci jen omezený. Tudíž jsem k problematice prevence vzniku a šíření infekčních nemocí přibrala problematiku spadající do oblasti hygieny výživy. Jedná se o předcházení vzniku alimentárních onemocnění vznikajících v důsledku kontaminace potravin. Stejně jako v ČR i ve Francii byl k tomuto účelu aplikován systém HACCP. Tento systém je zaveden v Saint-Avé všude, kde se manipuluje s potravinami a hotovými pokrmy (počínaje centrální kuchyní, přes všechny jednotky péče pro hospitalizaci až po denní stacionáře).

Cíle mé stáže v EPSM Morbihan vymezují oblast mého pátrání v nemocničním středisku Saint-Avé. Jedná se o dokument, který jsem zaslala do Saint-Avé ještě před mým příjezdem na žádost ředitele EPSM Morbihan. Když jsem si vybírala cíle záměrně jsem pojala poměrně širokou oblast, neboť jsem netušila, jak dalece bude možno danou problematiku v Saint-Avé zkoumat. Po příjezdu jsem mé cíle specifikovala podle množství materiálu, který mi byl poskytnut, a pracovní činnosti, kterou jsem vykonávala.

CÍLE MÉ STÁŽE V EPSM MORBIHAN

A) epidemiologie

- 1) Konkrétní mechanismy v EPSM Morbihan zabraňující vzniku a šíření inf. nemocí
- 2) Vyhledávání bodů podléhajících kontrole při SZD dle franc. legislativy (popis činnosti/stavu, možné riziko a opatření provedené EPSM Morbihan)

B) hygiena výživy

- 1) Užití principů systému HACCP (Hazard Analysis Critical Control Point)
- 2) Sledování denního jídelníčku s ohledem na doporučené denní výživové dávky týkajících se specifických skupin pacientů EPSM Morbihan
- 3) Body podléhajících kontrole při SZD v zařízení hromadného stravování (pravomoci OOVZ a práva a povinnosti zaměstnanců při kontrole)
- 4) Nabídka pokrmů v jídelně EPSM Morbihan s ohledem na alternativní stravování

Sledovaná problematika v EPSM Morbihan

A) epidemiologie

- a) nejčastější infekční nemoci u pacientů zařízení EPSM Morbihan (důvody a epidemiologická opatření)
- b) epidemiologická opatření zaměřená na zdroj nemoci (diagnostika, izolace a léčba nemocných), zabránění přenosu a šíření nemoci (desinfekce a sterilizace, desinsekce a deratizace) a posílení imunity u pacientů (očkování)
- c) nosokomiální nákazy a opatření
- d) prevence úrazů u pacientů zařízení EPSM Morbihan
- e) legislativa a SZD (měření a hodnocení)

B) hygiena výživy

- a) složení jídelníčku pacientů s ohledem na doporučené denní dávky živin
- b) alternativní strava :vegetariánská (semi vegetariánská), veganská, makrobiotické strava, organická výživa(biopotraviny), dělená strava
- c) výživa zvláštních skupin v zařízení EPSM Morbihan (podle věkových skupin a onemocnění)
- d) HACCP (Hazard Analysis Critical Control Point)
- e) možnosti ovlivnění zdravotní nezávadnosti potravin a pokrmů (kontaminace pokrmů)
- f) legislativa a SZD (pravomoci orgánu ochrany veřejného zdraví, ukládání pokut...)
- g) pohybová aktivita pacientů EPSM Morbihan (volnočasové aktivity)

1. ZÁKLADNÍ INFORMACE O ZAŘÍZENÍ

Specializované nemocniční středisko v Saint-Avé je veřejné zdravotní zařízení (centrum pro department Morbihan), které seskupuje celek jednotlivých struktur specializujících se na konzultace, péči o pacienta, popř. hospitalizaci při duševních problémech.

Hlavním úkolem tohoto zařízení je poskytovat péči v oblasti duševního zdraví a k tomuto účelu spravuje následující sektory :

- Pět sektorů zabývajících se dospělými pacienty a seniory
- Dva intersektory pedopsychiatrie zabývajících se dětmi a dospívajícími

Zařízení rovněž spravuje :

- Rezidenci pro seniory vyžadující dlouhodobou péči. Rezidence je umístěna v areálu nemocnice.
- Specializované středisko v Kerblaye (Sarzeau) určené pro handicapované dospělé
- Chráněné bydlení pro handicapované dospělé v Monterblanc

2. ORGANIZACE PREVENCE NOSOKOMIÁLNÍCH NÁKAZ V EPSM MORBIHAN

Každá nemocnice ve Francii je povinna zřídit výbor **Sdružení boje proti nosokomiálním nemocem** (CLIN = Comité de Lutte contre les Infections Nosokomiales). Jedná se o tým vybraných odborníků zdrav. zařízení. Sdružení vypracuje každoročně program aktivit v oblasti prevence nosokomiálních nákaz. Činnost sdružení je přímo ovlivněna metodologickými doporučeními Ministerstva zdravotnictví. CLIN tyto doporučení aplikuje do jednotek péče skrze **Hygienický tým** daného zdravotního střediska.

V Saint Avé je vedoucím Hygienického týmu Hlavní hygienická sestra Mme Pérel. Úkolem hygienického týmu je tedy uvést do chodu takové mechanismy v jednotkách péče, aby byly splněny veškerá nařízení vycházející z Ministerstva zdravotnictví. Za tímto účelem Hygienický tým pořádá školení, vypracovává protokoly v hygienické problematice, uskutečňuje schůze hygienických sester (každá jednotka péče v Saint-Avé má svou hygienickou sestru), určuje postup v případě výskytu závažného epidemiologického agens na jednotce péče a zhodnocuje dodržování hygien. postupů v jednotkách.

3. OPATŘENÍ PROTI VZNIKU A ŠÍŘENÍ INFEKČNÍCH ONEMOCNĚNÍ

Veškerá opatření, která zabraňují šíření infekčních nemocí (opatření zaměřená na všechny elementy epidemiolog. řetězce) jsou shrnuty v protokolech **Standardní hygienická opatření, Opatření při kontaktu a Opatření při výskytu onemocnění šířených kapénkovou cestou**. Jedná se o přepracované materiály pro hygienická opatření (v důsledku výskytu multiresistentní bakterie v jedné z jednotek péče).

Standardní hygienická opatření jsou aplikována nepřetržitě a platí pro zdravotnický i nezdravotnický personál. Jsou uplatňovány ve všech strukturách EPSM Morbihan, tj. v jednotkách péče, v denních stacionářích a v chráněných bydlení. Opatření se týkají oblasti hygieny rukou (hygienické mytí a užití hydroalkoholického gelu), třídění špinavého prádla a odpadu.

Opatření při kontaktu se přidružují ke Standardním opatřením v případě výskytu infekčního onemocnění u pacienta. Typ opatření záleží na původu infekčního agens, oblasti výskytu infekce, způsobu množení a cestách přenosu.

Opatření při výskytu onemocnění šířených kapénkovou cestou, vznikla v důsledku mobilizace při výskytu ptačí chřipky.

Závěr

Program stáže v Saint-Ave byl pestrý – během dvou měsíců jsem pracovala v pěti různých jednotkách pro hospitalizaci v Saint-Ave, navštívila jsem 2 denní stacionáře ve Vannes a setkávala jsem se s různými vedoucími pracovníky, což mi umožnilo vypracovat epidemiologickou problematiku.

Poslední měsíc byl orientován na principy HACCP v centrální kuchyni (kde jsem strávila několik dní), v jednotkách péče pro hospitalizaci a v denních stacionářích (problematika kulinářské terapie). Během tohoto měsíce jsem také absolvovala několik dní s pracovníky DDASS (ekvivalent KHS ve Francii) a absolvovala konference (organizované Hlavní hygienickou sestrou) zaměřené na hygienickou problematiku.

Kromě mnohých osobních zážitků a jazykového přínosu mi stáž objasnila organizaci a aplikaci preventivních opatření proti vzniku a šíření infekčních onemocnění. Dále mi umožnila proniknout do metod prevence vzniku rizika kontaminace potravin. Zmiňovanou problematiku jsem měla možnost sledovat v psychiatrické léčebně, jedná se tedy o opatření, která se podstatně liší od opatření, která jsou aplikována v klasické nemocnici.

Během své práce jako zaměstnanec nemocničního servisu jsem si uvědomila, jak důležitou roli v prevenci vzniku nosokomiálních nákaz hraje pravidelný a správně provedený úklid. Aplikace a dodržování principů HACCP v kuchyni je zásadní při prevenci vzniku alimentárních intoxikací, které mohou přivodit vážné komplikace zvláště oslabeným pacientům.

Ke své práci jsem předložila protokoly, které mi v elektron. podobě poskytla Hlavní hygienická sestra Mme Pérel (neboť ve většině případů byla právě ona autorkou těchto protokolů). Skrze protokoly chci zdůraznit význam toho, jakým způsobem jsou zpracovány. Důležitá je jejich názornost (četné fotografie), srozumitelnost (protokoly jsou rozděleny na více částí podle toho, jakému odborníkovi jsou určeny – od lékaře, přes sestru až po Z.N.S) a dostupnost (protokoly je možné vyhledat na serveru BLUE MEDIT, kdy v jednotce péče jsou zpravidla dostupné min. 3 počítače).

Nemocnice v Saint-Avé je zařízení, které funguje 121 let. Díky početnému týmu odborníků probíhá neustálé zlepšování v poskytování služeb pacientům. V posledních letech byla zvláštní pozornost zaměřená na prevenci vzniku a šíření infekčních onem. a prevence vzniku rizik kontaminace potravin při kolektivním stravování. Výsledkem je zařízení, které představuje zdravé a bezpečné prostředí pro úspěšnou léčbu pacientů.